

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Valde molestu[m] esse sequi meretricios amores cap. viii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

patrimonium constat, quod à parentibus dari solet: alterum ex rebus pereuntibus, quod fortuna moderatur: alterum uero ex uirtutibus, quod perpetuo manet: nec est in fortunæ potestate, & hoc ab inope quantumuis parente liberis potest abunde tradi, & absq; metu dilapidationis, aut alterius cuiuspiam iniuriæ tuto dimitti. Sed de his inferius sexto libro dicetur, ubi de liberali & casta educatione liberorum tractabimus.

Valde molestum esse sequi meretricios
amores. Cap. VIII.

Sed ne tantillo quidem minor insania illorum censenda est: qui non rei familiaris ratione, ut hi, quos modo dicebam, sed ueritatis inuis uxoris insolentiâ, assuescunt ferre, & perpeti procacitatem multarum meretricum, de cinere in prunas (quod dici solet) transilientes. Et enim quid insanius, q̄ ereptum uni iugo collum, id postea multiplici deuincire capistro: & ex atriensi seruo fieri uilissimum culinæ, seu pistrini mancipium? Quid nam quæso uilius, aut turpius adde etiam, perniciosius, q̄ seruire, & subdi turpiter imperio meretricum, quæ quidem eatenus student suis amatoribus obsequi, usque dum eos emungant argento, & quo ad pergant sibi suppeditare, quibus sese exornent superfluis, & ingurgitent, ac infarciant, ut altilia, & sues ipsi domestici solent. Nulla est enim meretrix, quæ eum ipsum, quem fecit inopem, ferre possit, aut quem expilauit diligere. Proinde probe Plautus in comœdiis. Meretrix, inquit, tantisper blanditur, dum illud, quod rapiat, uidet. Quid in uideat? oculatæ sunt ei manus. Non lepidius sane magis, q̄ uerius à festiuissimo poeta confictum atq; expressum est ingenium meretricis. Nam perspicuum, atque exploratissimum est, ubi primum defuerint munera, quæ dones, statim pariter defuturam tibi & amicam, quæ amet: eruntq; subinde & irrita, & ingrata omnia,

E

DE COELIBATV III

quæ ante dedisti: quando ea sola amabaris gratia, quia dabis. Non enim considerat hæc de quanto, sed quantum accipiat, & quicquid non accipit, sibi ablatum putat. Nam ei, quæ propter pecuniam amat, idem est terminus amoris, qui & spei: & quam tibi tua copia fecit amicam: eandem mox tua inopia à te faciet alienam.

Quid credis? non os sed æs tuum amat: non delicias, sed tuas diuitias: utque te coepit eius forma, ita eam tua pecunia. Amat enim meretrix quod diu est conferto promittit penu: id ubi exhaustum uidet, est uestigio inde, tanquam est pestiferis ædibus fugit. Itidem planè facit ut formica, quæ horreum tandiu frequentat, quatenus inuenit, quod abripiat: atque hircinis more, mox ut euacuata est succo uena, laxatur: quæ autem meretrix ulla exaturetur alio quando, ut hircus, ubi plena cruoris est: caue ne id unquam speres: superfit modo uoraci gulæ, quod hauriat, & auaris manibus, quod rapiant. Est enim meretrix tanquam dolium pertusum, quod nunquam repletur ad summum: sed semper indiget, semper exposcit. Præclare rursus comicus, Mulieres, ait, nihil aliud curant, nihil aliud agunt, quæ quomodo aliquid ab amatoribus extorqueant. Iccirco instructa egregie his artibus Syra lena apud Terentium, Philotem meretricem adolescentulo iam edocet seruo, & ex more, ut quæque nacta esset amatorem, eius nunquam misereat: eum spoliat, mutilat, lacerat. Interim uero quid quæso miser amator ita desertus, spreus, atque exutus faciet? Quid inquam faciet? quum deerit iam misero egenti præ inopia laquei precium? Miserrima quidem afficitur ærumna, qui egens amat. Et enim si is explere solitam libidinem suam deinceps uolet, misellæ fœminæ, & dyabolæ cuiuspiam coitum exigua stipe mereari sibi necesse fuerit: quæ, quum uulgatum corpus habeat, ulcerosa scabiè, quam gallicam Itali appellamus, non atique carebit. Quocirca misero homini paratum

erit illico pestilens huius morbi contagium: quod uel unico congressu solet contrahi: subinde languor, macies, pallor dolor, ulcera, inopia rerum, desperatio salutis, mors, & post mortem denique infernalis gehennas quo uelut ad suum mare decurrit tandem omnis inhoneſta uoluptas: illic enim uſuras ſuarum uoluptatum pendit omnis impudicus. Ah quanto ſatius eſt tibi præcauere antequam corruas: & mutare mores antequam alligeris dolis, ac fraudibus meretriciis: & antequam paſtomides tibi, uti equo, de naribus urgentes pendeant: & antequam denique ulceribus ſcateas, & doloribus conſiſceris: quia tunc ſero ſapies: & in caſſum tui te pœnitebit erroris. Per quàm eleganter quidem apud T. Livium noſtrum legitur, Fabium illum maximum dixiſſe aliquando: euentum rei ſultorum magiſtrum eſſe. Sic & Damon ille uergilianus ſero ſapiens. Nunc ſcio, inquit, quid ſit amor. Quasi non prius eum nouerit, quàm perierit. Expresſius quoque de hac ipſa re Phœdria ille terentianus. Indignum facinus clamitat, nunc ego & illam ſceleftam, & me miſerum ſentio, & tædet, & amore ardeo, & prudens, & ſciens, uiuus, uidensque pereor: nec quid agam ſcio. Multo ergo conſultius fuerit interim id quæque proſpicere, & edoctrum alienis malis provide ſibi ipſi cõſulere: & uel iuxta Dei legem, nuſptiis legitimis copulari: uel retinere mordicus propoſitum caſtitaſ: & imperioſos carnis motus temperantiæ diſciplina reprimere, & eripere ſeſe opportune ex tantis malis edoctrum alienis exemplis. Extat enim uetus adagium, Optimum eſſe nos aliena frui inſania.

De intemperantia, & procacitate concubinarum. Cap. IX.

Negabis te fortasſis teneri meretricum amoribus quàm una tibi cõcubina ſufficiat. At quæ modo

E ii